

MALFORMATIILE CONGENITALE DE CORD LA COPIL

CLASIFICARE

MALFORMATII CONGENITALE DE CORD

NECIANOGENE

- cu sunt stânga-dreapta
- obstructive

MALFORMATII CONGENITALE DE CORD

CIANOGENE

MALFORMATII CONGENITALE DE CORD NECIANOGENE

Leziuni cu şunt stânga-dreapta

- defect septal atrial
- defect septal ventricular
- canal arterial persistent

DEFECTUL SEPTAL ATRIAL

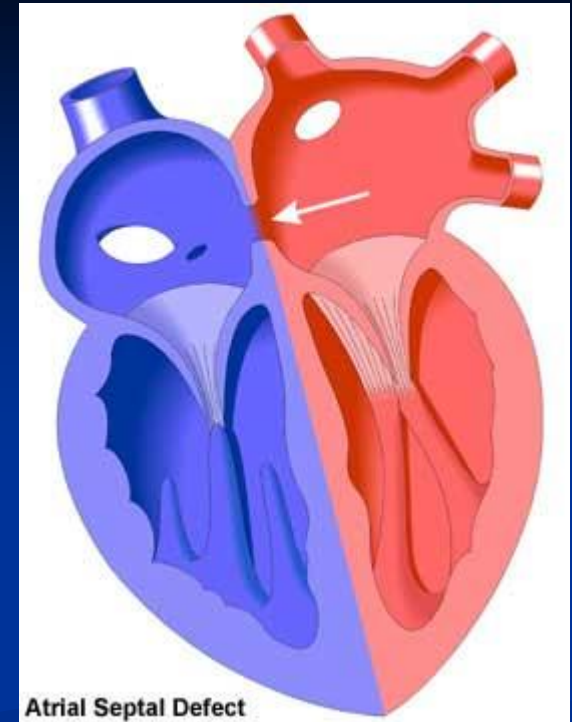

Definitie

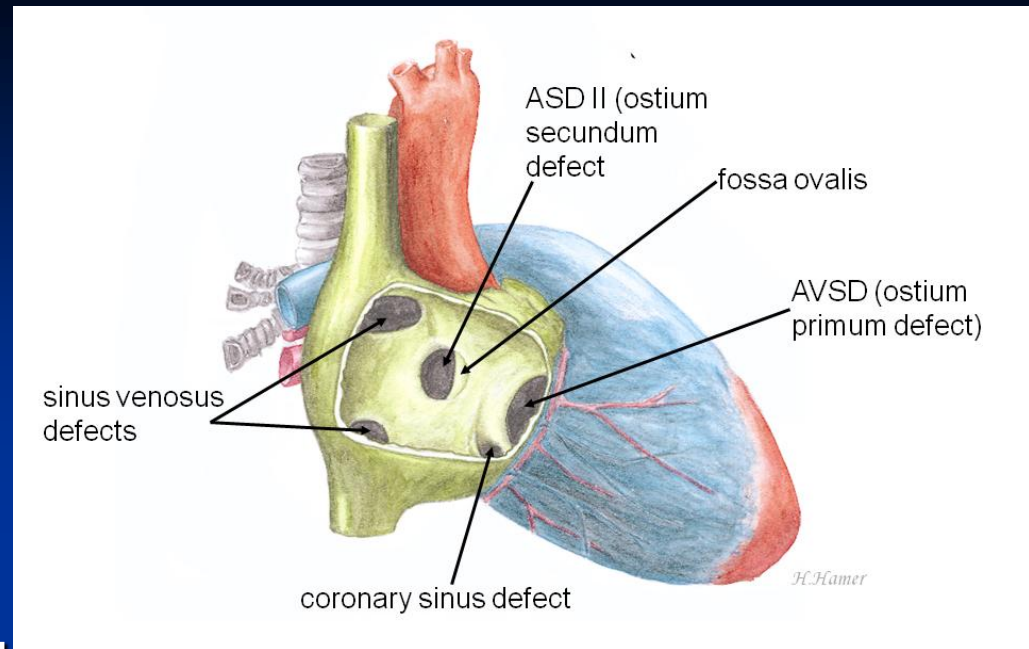
- Defectul septal interatrial reprezinta o intrerupere a septului/peretelui interatrial, care desparte cele doua atrii.

Prevalență

- 30-50% din copiii cu MCC prezintă un DSA.
- DSA (ostium secundum) apare izolat în 5-10% din toate MCC.
- Sex ratio B:F = 1:2

Patogenie

■ Există 4 tipuri de DSA :

- defect ostium secundum (50-70%)
- defect ostium primum (30%), izolat (15%)
- defect sinus venos (10%) + DVPA (10%)
- defect sinus coronar (rar)

Diagnostic

- Anamneză. Manifestări clinice
- Examen fizic
- ECG
- Rx cardiopulmonară
- Echocardiografie

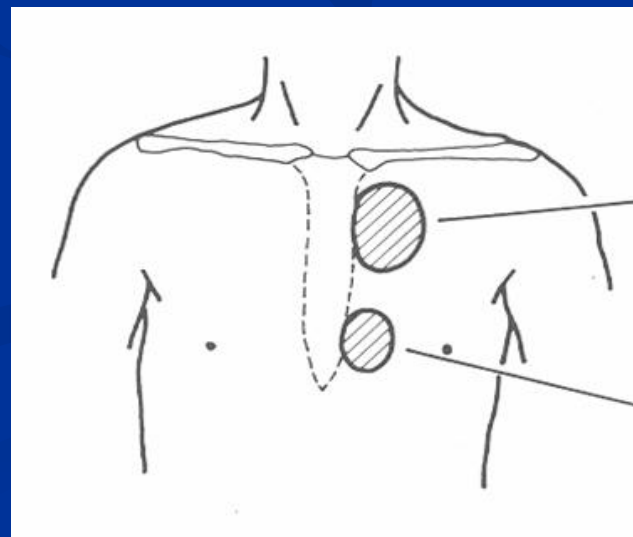
Diagnostic

Anamneza. Manifestări clinice

- Sugarii și copiii cu DSA sunt de obicei asimptomatici.

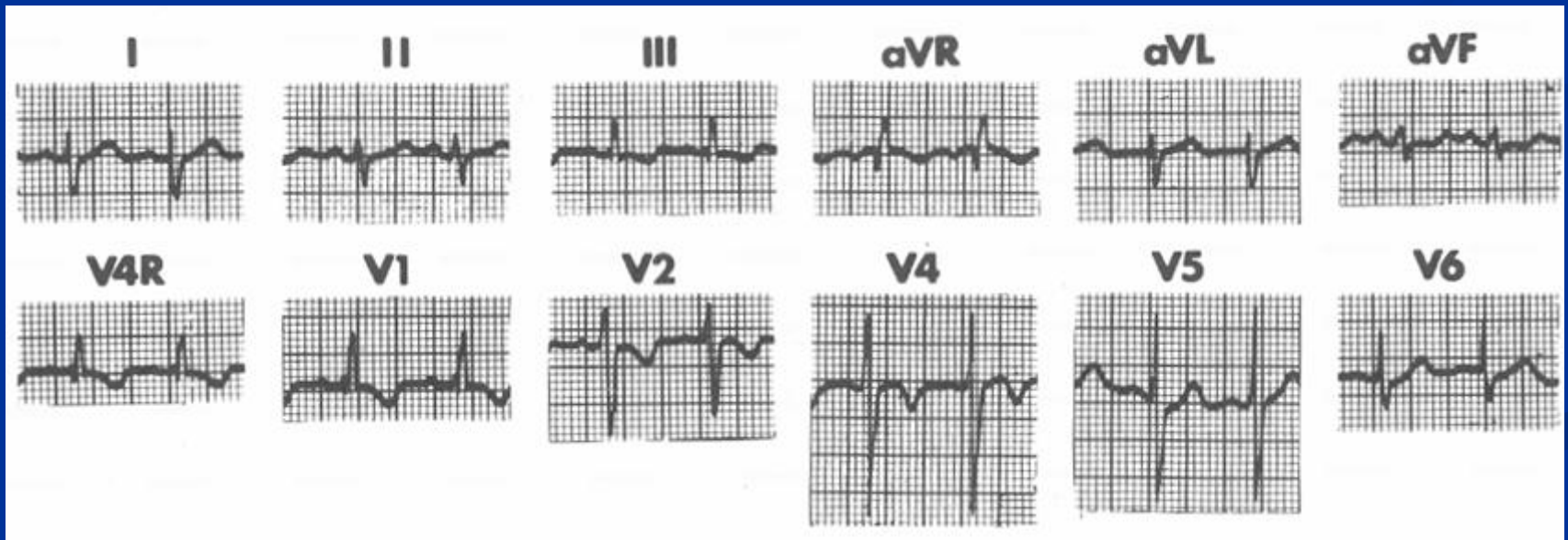
Examinarea fizică

- Greutatea = mai mică decât cea N.
- Auscultatoric: suflu sistolic de eiecție, gradul II-III/6 în spațiul II parasternal stâng, caracteristic!
- Defect mare = suflu slab!!!

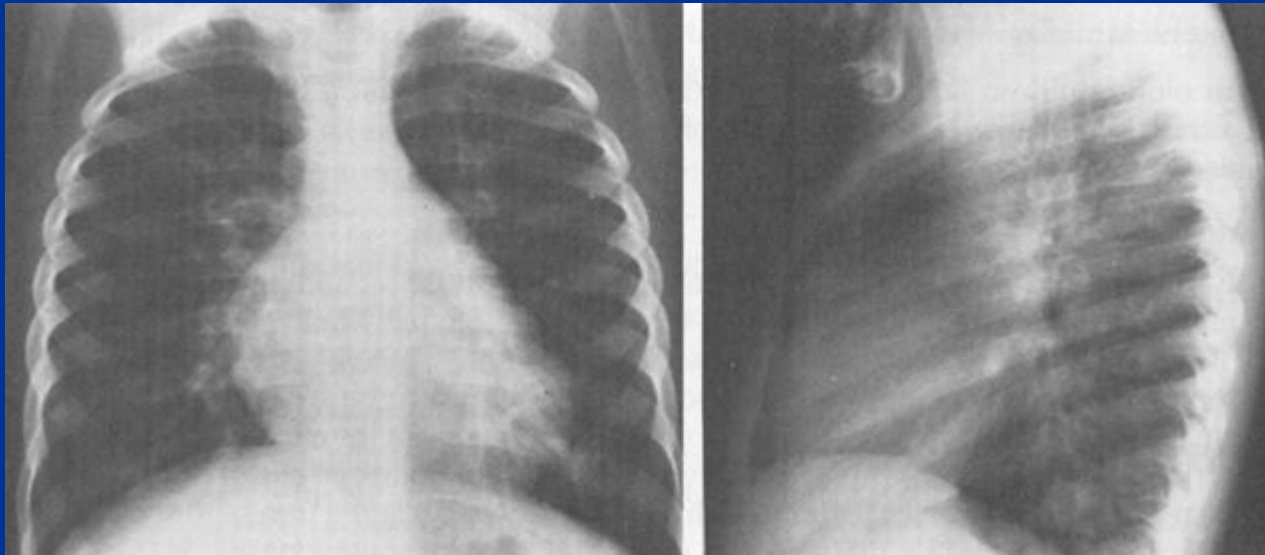
Electrocardiograma

- normal, DAD de $+90^\circ$ - $+180^\circ$ grade și HVD moderată, HAD
- BRD cu un tipar de RSR în V1 este tipic.

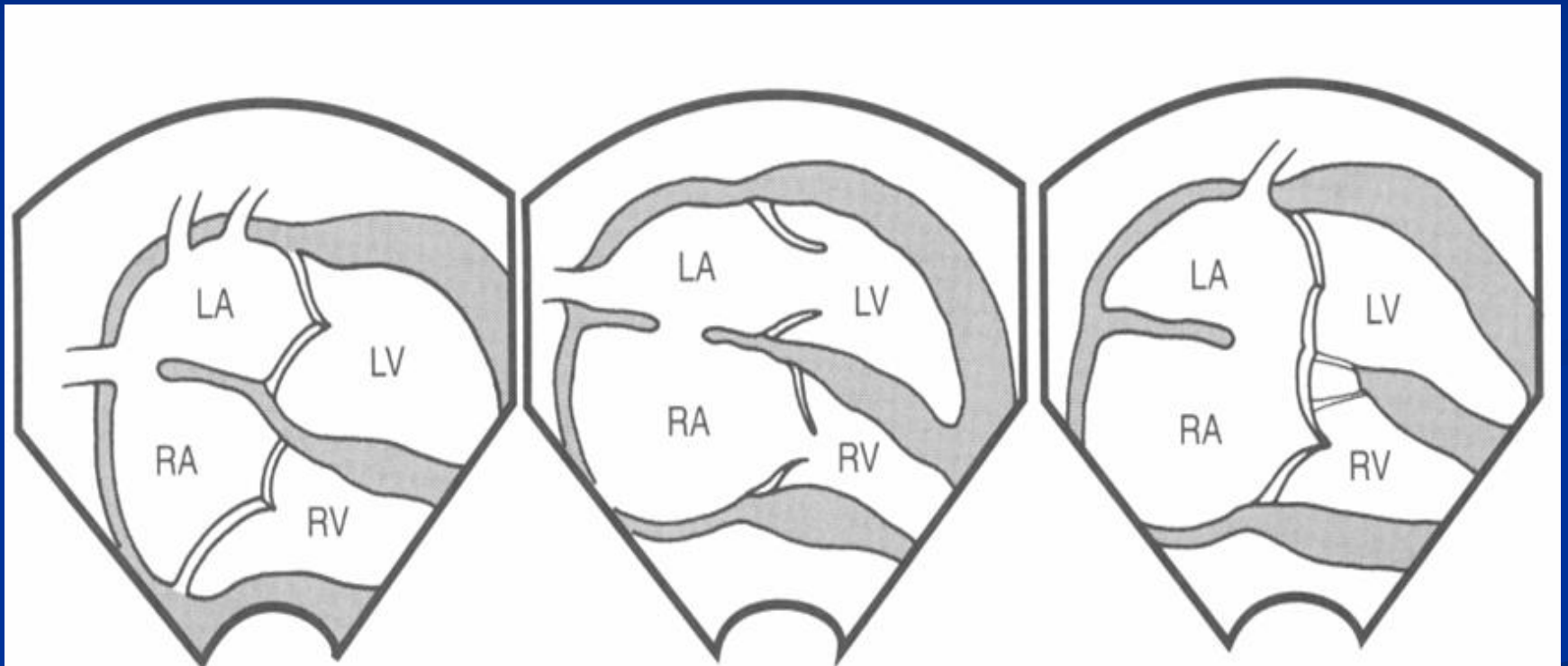

Radiografia

- Cardiomegalie cu dilatare AD și dilatare VD.
- Segment proeminent al AP.
- Circulația pulmonară este accentuată.

Echocardiografia

DSA sinus venos

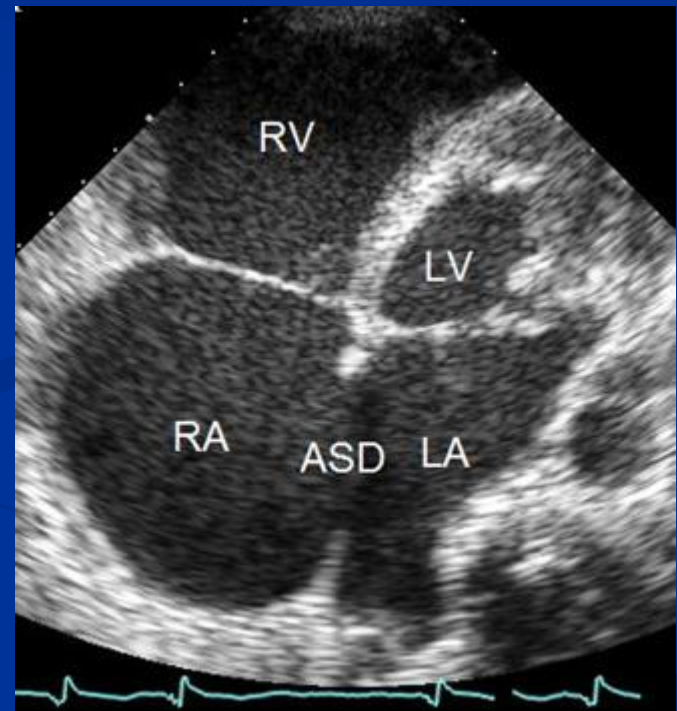
DSA ostium secundum

DSA ostium primum

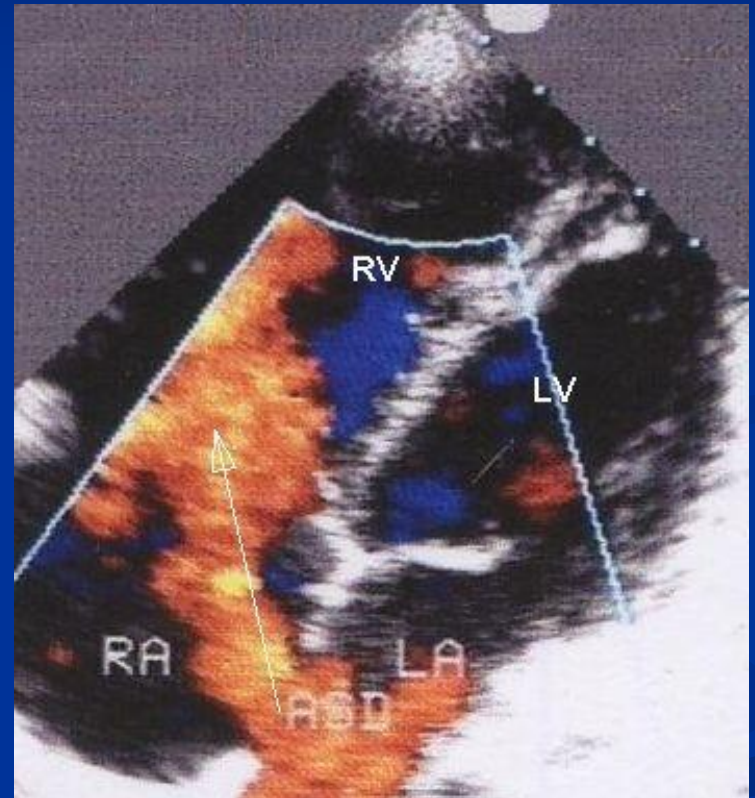
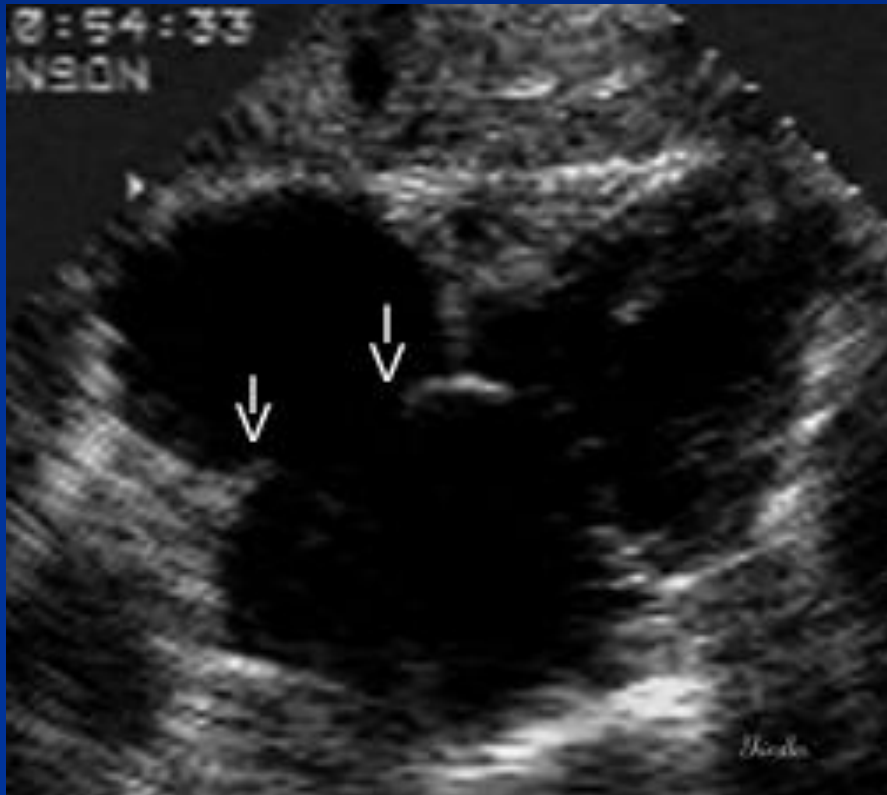

Echocardiografia

- Semne indirecte de șunt stg-dr. sunt întotdeauna prezente:
  - dilatare cavitati drepte
    - dilatare AD
    - dilatare VD
  - AP dilatată, prin hiperdebit.
- Ecografia transesofagiană (TEE) poate fi folosită ca alternativă.

DSA ECHO

Intrerupere a septului interatrial, ce permite sangelui oxigenat sa treaca din atriul stg in cel drept

RMN cardiac

Se efectueaza in caz de DSA tip sinus venos, greu vizibil echo.

■ Grade de hipertensiune pulmonara

PSAP	Normala	18 – 25 mm Hg
	Usoara	30 – 40 mm Hg
	Moderata	40 – 70 mm Hg
	Severa	> 70 mm Hg

Evoluție

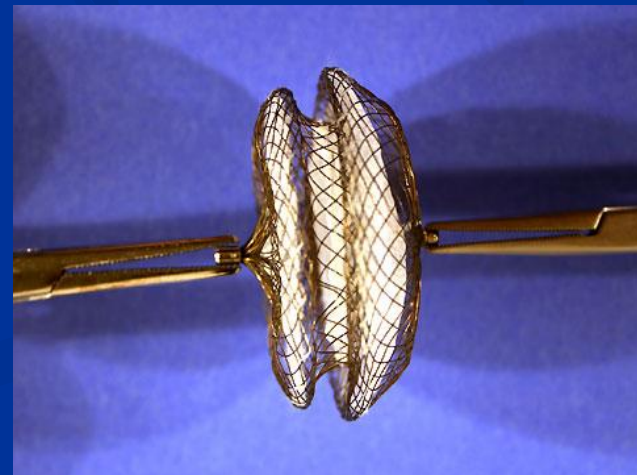
- Inchiderea spontană a DSA ostium secundum se poate face în primii 4 ani de viață.
- Defectul se poate micșora la unii pacienți.
- Rată totală de închideri spontane sete de aproximativ 87%.
- Majoritatea copiilor cu DSA rămân activi și asimptomatici.

Complicații

- Insuficiența cardiacă apare extrem de rar.
- Insuficiența cardiacă și HTP se dezvoltă la adulții de 20-30 de ani, neoperati.
- Aritmii atriale (fibrilația) pot apărea la adulți.

Tratamentul medical

- Restricția la exerciții fizice nu este necesară.
- Nu necesita profilaxia endocarditei infecțioase.
- La copiii cu insuficiență cardiacă se recomandă tratament medical.
- Se practica închiderea DSA ostium secundum prin folosirea unui dispozitiv tip umbreluță la cateterism cardiac.

Tratamentul chirurgical

■ Indicații.

- Raport de debite $Q_p/Q_s \geq 1.5:1$ indică închidere chirurgicală.
- HTP severa reprezintă contraindicație pentru operație.

■ Momentul operator.

- Operația este indicată la vârsta de 3-4 ani, deoarece există posibilitatea închiderii spontane.
- Operația trebuie efectuată mai rapid dacă dezvoltă insuficiența cardiacă ce nu răspunde la tratament medical.

- **Procedura.** By-pass cardiopulmonar :
  - sutură simplă sau
  - petec pericardic sau Teflon.
- **Mortalitatea** - sub 1%
- **Complicații:** accidente cerebrovasculare și aritmii

- **Monitorizarea postoperatorie**
- Aritmii atriale sau nodale – postop. la 7-20% pacienți.
- Ocazional, boala nodului sinusal – SSS:
  - apare după corectarea DSA sinus venos,
  - poate necesita medicație antiaritmică și/ sau PM

Recuperare si dispensarizarea postoperatorie

- Pacientii cu DSA mici si mijlocii sunt activi si asimptomatici.
- Pot efectua efort fizic in limita tolerantei fizice.
- Postoperator sugarii recupereaza rapid, singuri.
- Copiii mari sunt scutiti de eforturi fizice datorita sternotomiei mediane.
- Recuperarea se face treptat, in limita tolerantei fizice.
- Efortul fizic dupa recuperarea spontana se va face in limita tolerantei fizice a copilului.

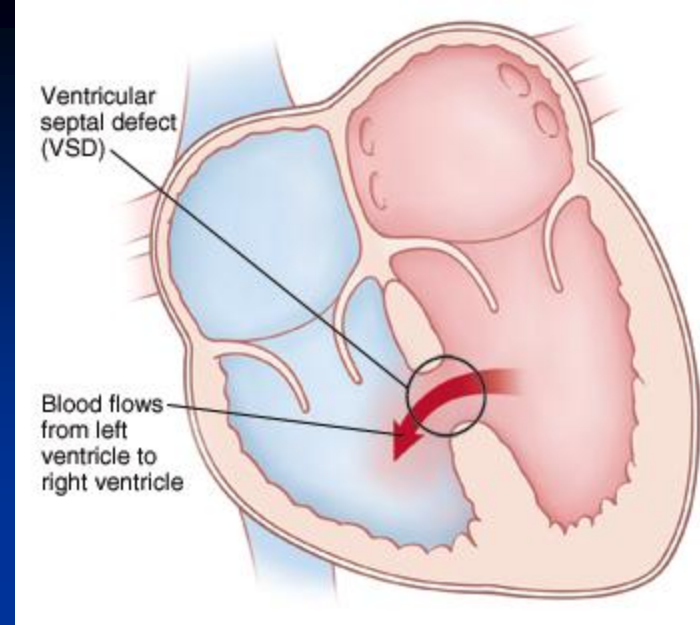
DEFECTUL SEPTAL VENTRICULAR

Definitie

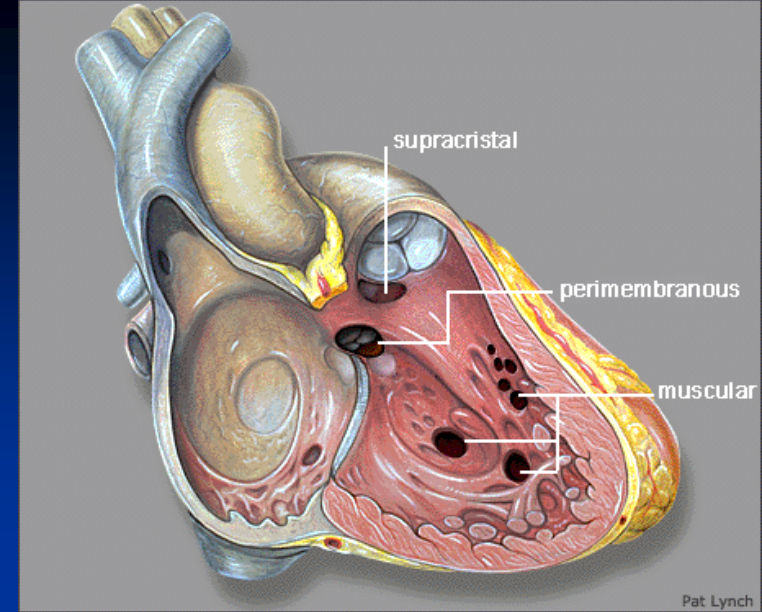
- Defectul septal interventricular reprezinta o intrerupere a septului/peretelui care desparte cei doi ventriculi. Se realizeaza astfel o comunicare intre cei doi ventriculi, sangele shuntand de la presiunea mare, respectiv din ventricolul stang spre cel drept, unde presiunea este mai mica.

Prevalență

- Defectul septal ventricular (DSV) este forma cea mai obișnuită a MCC.
- 15-20% din totalul cazurilor de MCC necianogene.

Patogenie

- Septul interventricular se imparte în:
  - o porțiune membranoasă mică (5-20% DSV)
  - o porțiune musculară mare (70% DSV)
- Defectele variază ca mărime:
  - mici < 0.5 cm, fara importanta hemodinamica
  - mijlocii $0.5 - 1$ cm
  - mari > 1 cm, produc insuficienta cardiaca, HTP

Diagnostic

Anamneză. Manifestări clinice

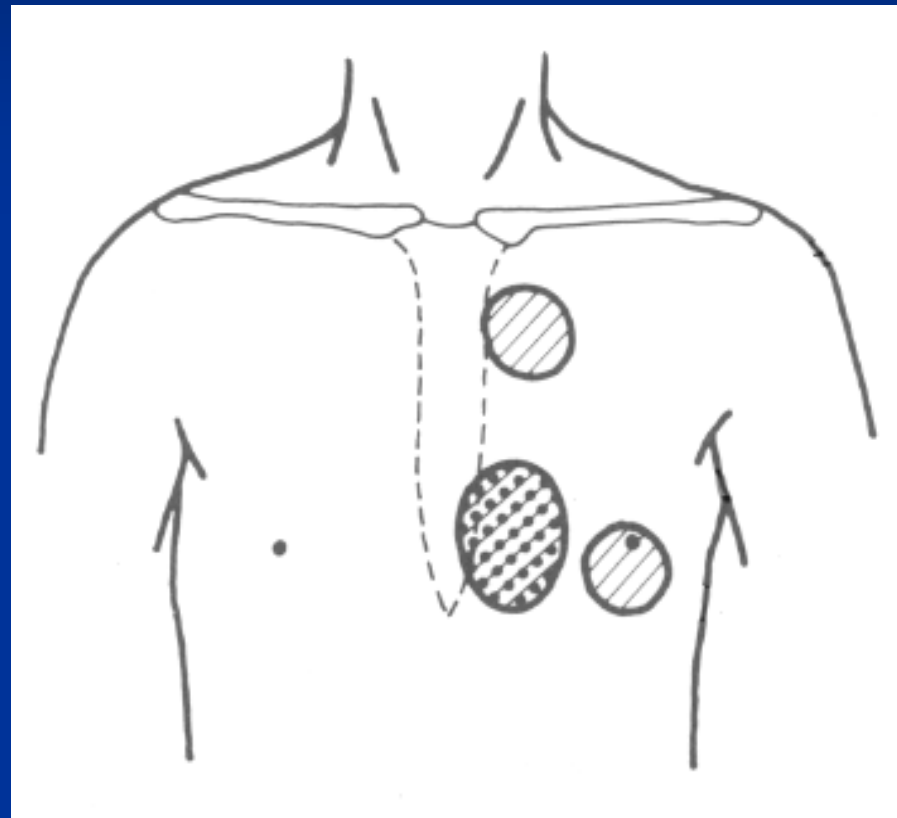
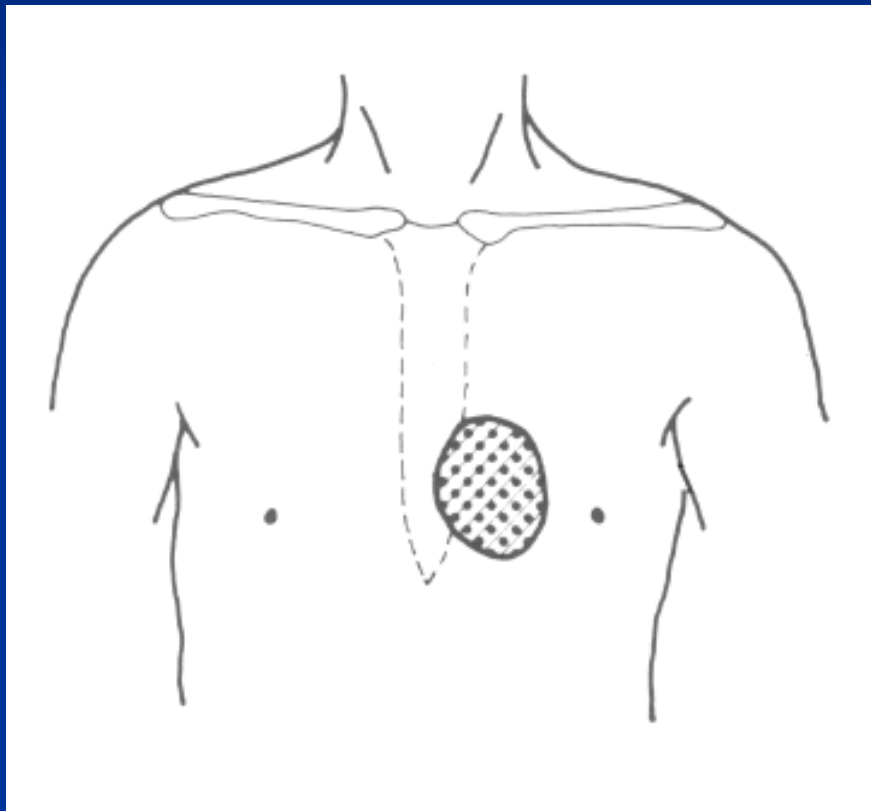
- DSV mic
  - pacient asimptomatic
  - creștere și dezvoltare normale.
- DSV moderat-mare
  - creșterea și dezvoltarea întârziate
  - toleranța scăzută la efort fizic
  - infecțiile pulmonare repetate
  - insuficiența cardiacă

Examenul fizic

- Sugarii cu un DSV mic sunt bine dezvoltati.
- Înainte de vârsta de 2-3 luni, sugarii cu un DSV mare au o greutate foarte scăzută și pot prezenta semne de insuficiență cardiacă.
- Suflu sistolic regurgitant, gradul 2-5/ 6, în spațiului III-IV parasternal stâng, cu iradiere în “spiță de roată”.

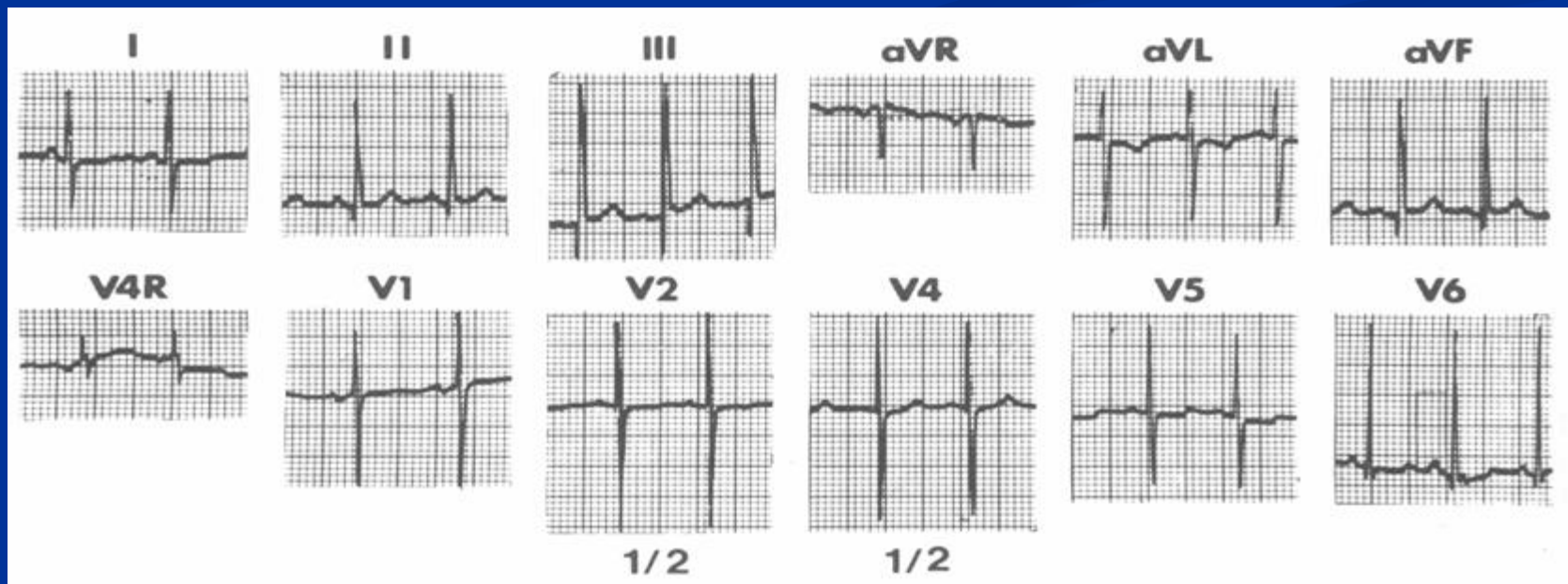

Loc de auscultat suflul din DSV

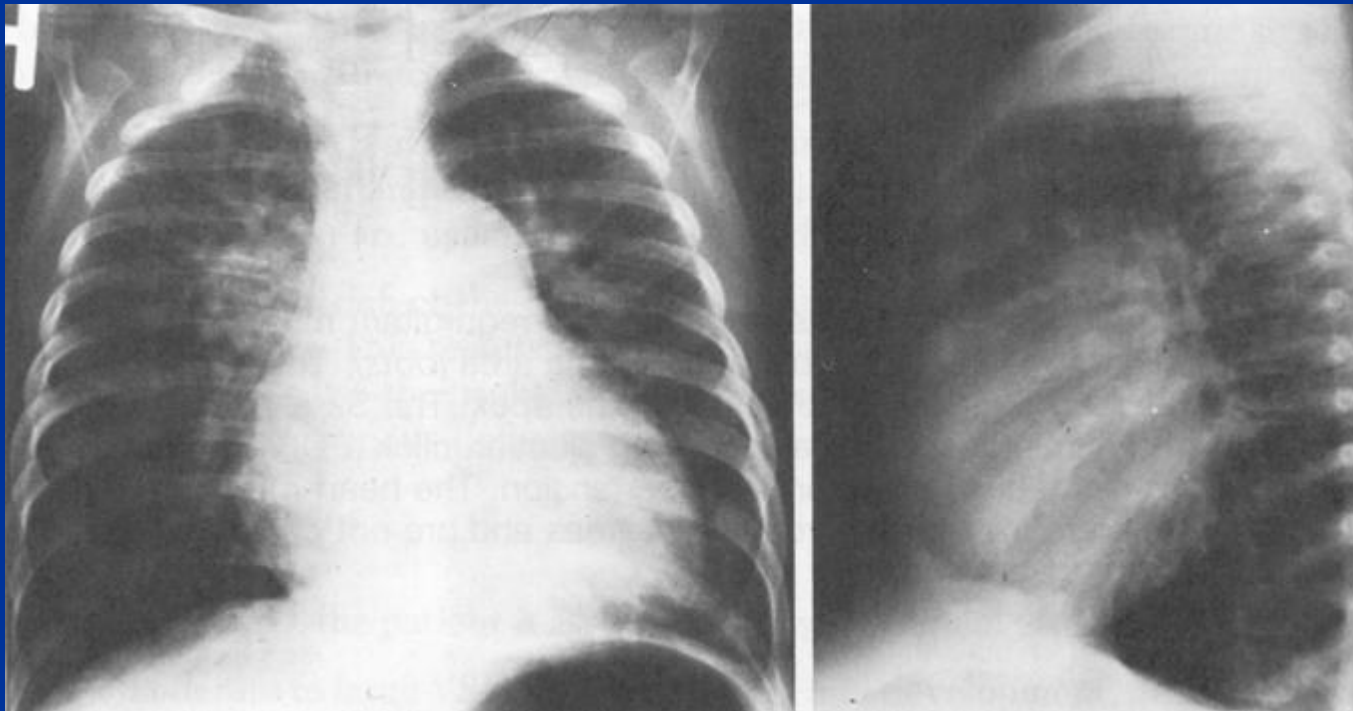
Electrocardiografia

- DSV mic, ECG e normal.
- DSV moderat, pe ECG poate apare HVS.
- DSV mare, ECG prezintă hipertrofie biventriculara.

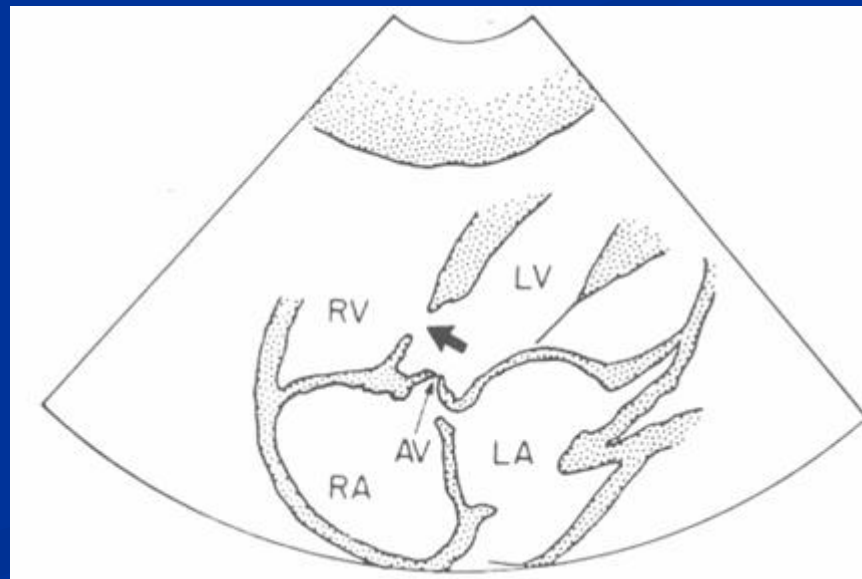
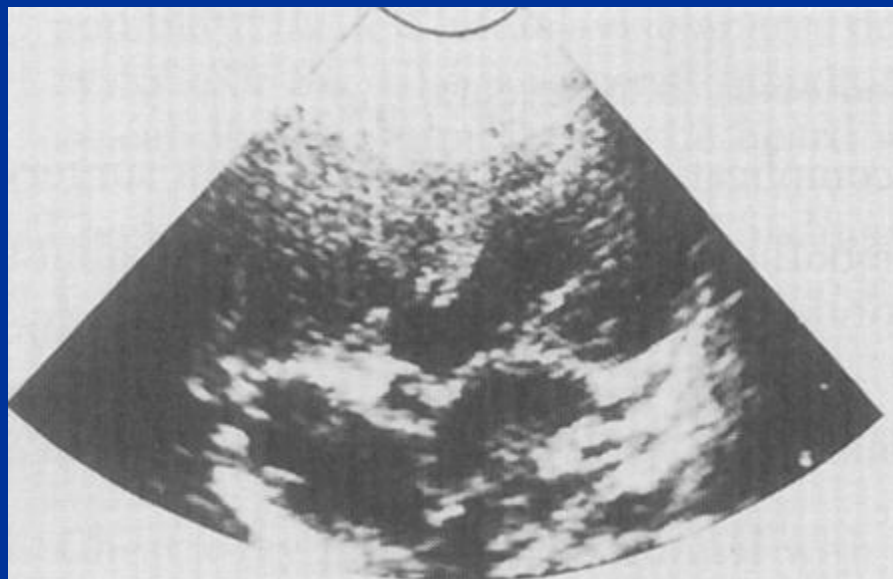
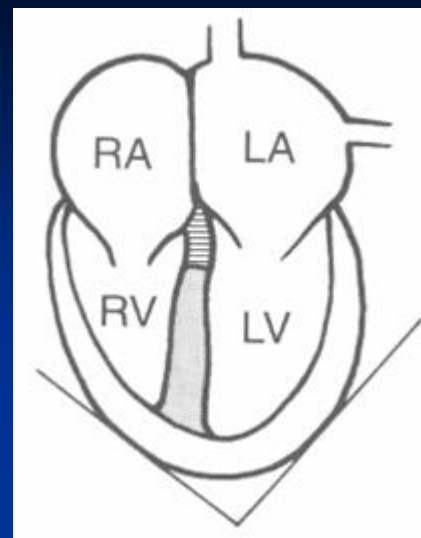
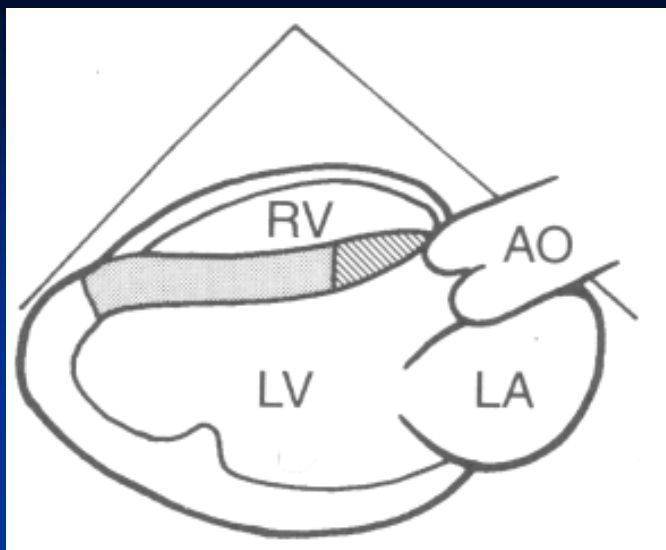
Radiografia

- Cardiomegalie de diferite grade ce afectează VS.
- Gradul de cardiomegalie este legat de magnitudinea șuntului stânga-dreapta.
- Circulația pulmonară este încărcată.

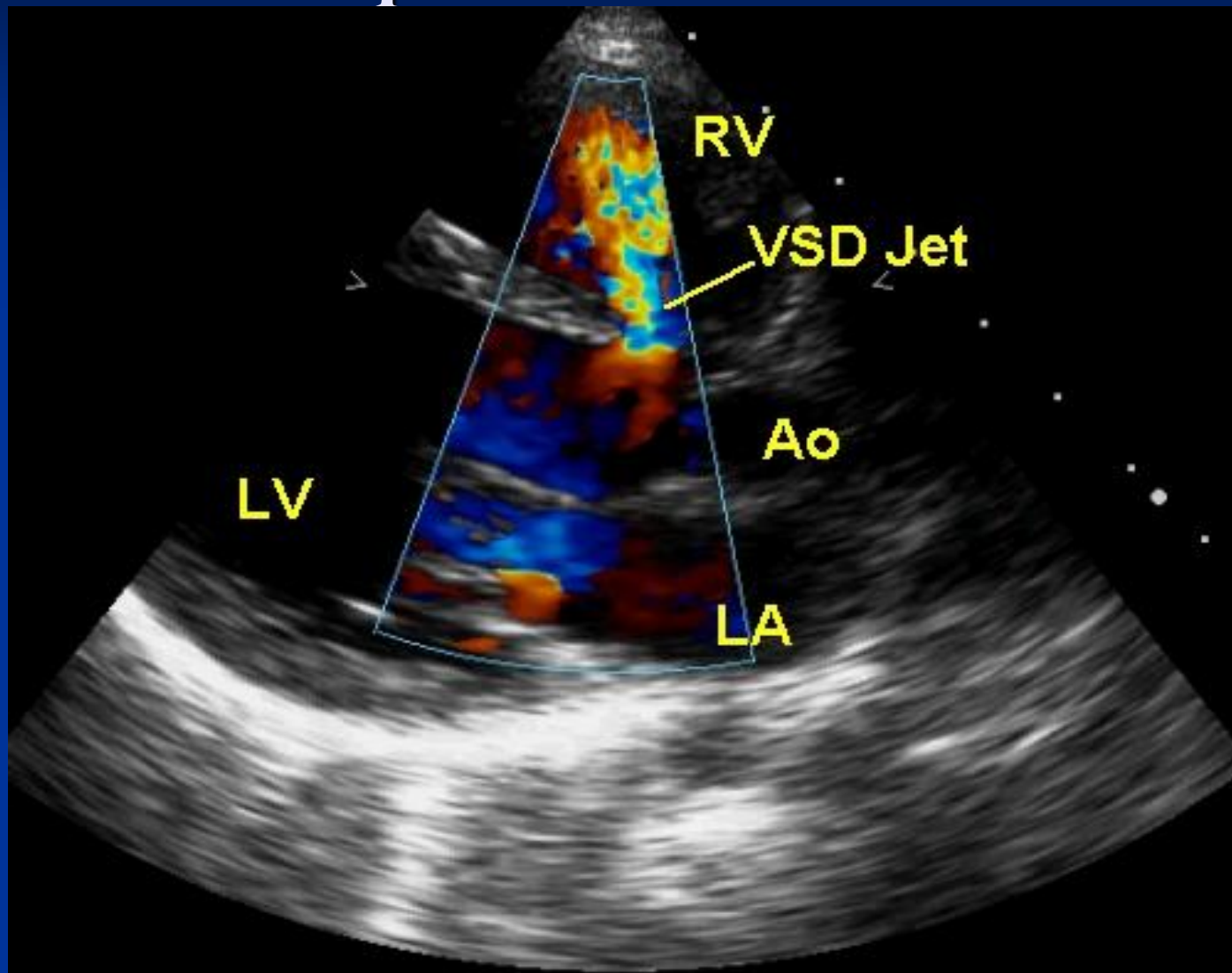

Echocardiografia

- Echografiile bidimensionale și Doppler pot identifica:
  - numărul,
  - dimensiunea și
  - localizarea exactă a defectului,
  - estimând presiunea în AP,
  - pot identifica alte defecte asociate și
  - pot estima magnitudinea șuntului.

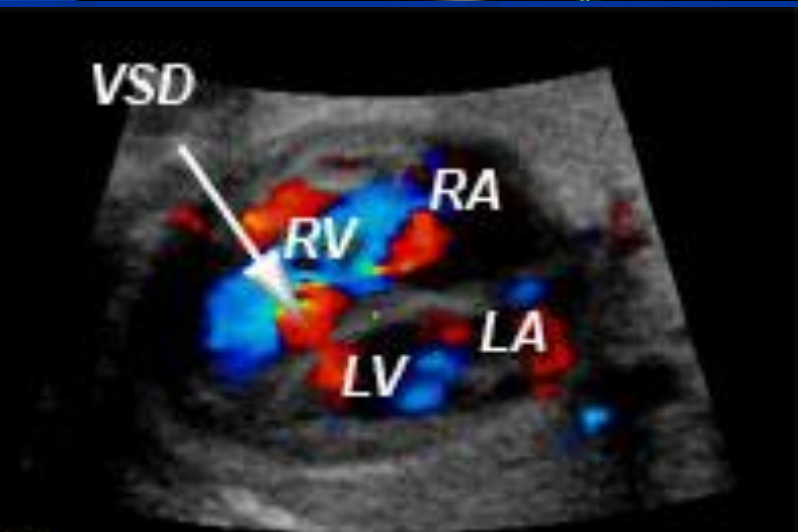
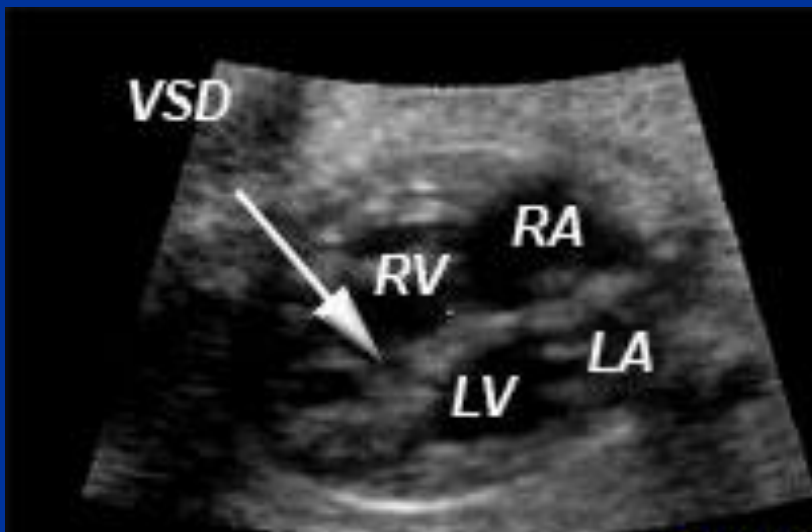
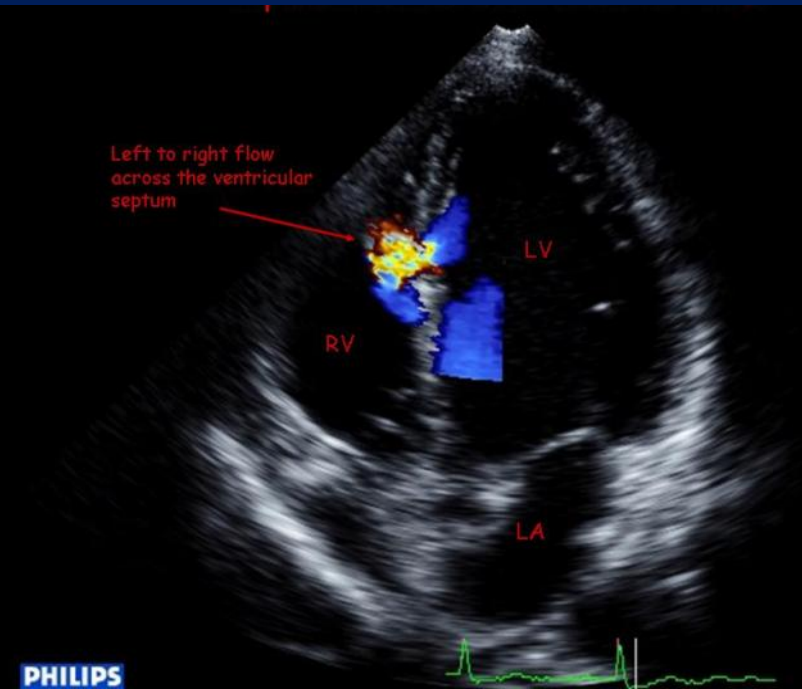
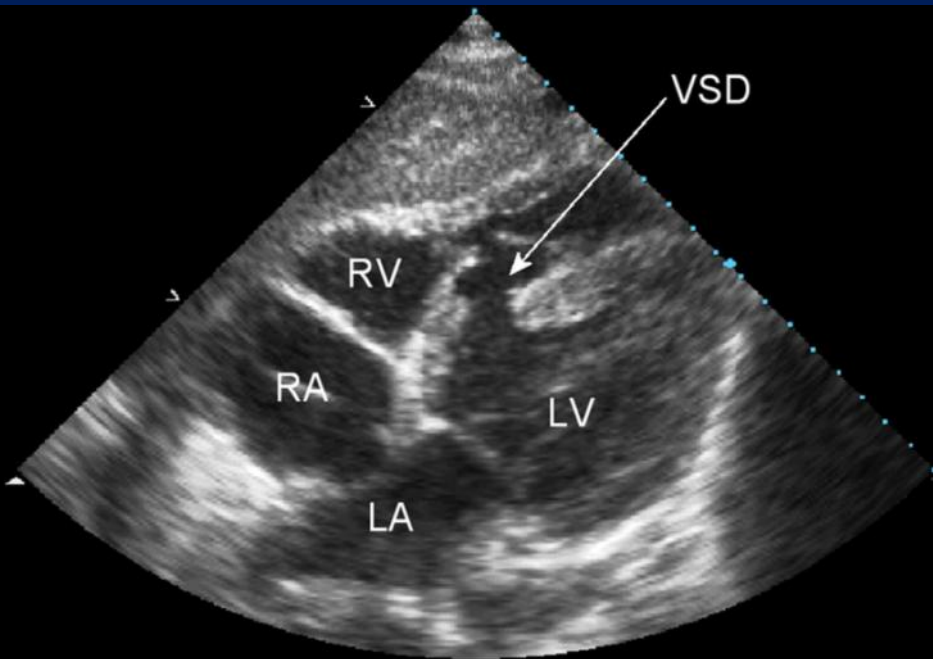

DSV perimembranos

DSV muscular

Evoluție

- Închiderea spontană apare la 30-40% din pacienții cu DSV membranos și muscular, în primele 6 luni de viață, mai frecvent în cazul defectelor mici.
- Aceste DSV nu își măresc dimensiunea o dată cu înaintarea în vârstă, ci tind să scadă.

Complicații

- Insuficiența cardiacă apare la copiii cu DSV mari.
- HTP poate să apară chiar și la vârsta de 6-12 luni la pacienții cu defecte mari.
- Endocardita infecțioasă apare foarte rar.

Tratamentul medical

- Insuficiența cardiacă, dacă apare, trebuie tratată cu digoxin, diuretice și captopril, pentru a vedea dacă creșterea în G poate fi impulsionată.
- Alimentatia se fractioneaza po sau se administreaza prin tub nasogastric.
- Dacă nu există HTP, nu este necesară restricția la exerciții fizice.
- Menținerea igienei dentare și a profilaxiei cu antibiotice împotriva endocarditei infecțioase sunt importante.
- Este posibilă închiderea cu umbrelă a defectelor musculare selectate.

Tratamentul chirurgical

Indicații

- Sugarii și copiii cu DSV mici, fără IC și HTP nu sunt operați de obicei.
- Sugarii mici care prezintă DSV mari, IC și retard de creștere sunt tratați inițial medicamentos și trebuie operați în primele 6 luni de viață.
- Sugarii care prezintă HTP, trebuie să facă un cateterism cardiac la vârsta de 6-12 luni și apoi trebuie operați.
- Operația nu este indicată în cazul unui DSV mic, cu $Q_p/Q_s < 1,5:1$.

Procedura

- Bandingul AP = procedură paleativă
- Închiderea directă a defectului sub by-pass cardiopulmonar și/ sau hipotermie.

Mortalitate

- Mortalitatea chirurgicală este de 2-5% după vârsta de 6 luni.
- Mortalitatea este mai mare la sugarii mai mici de 2 luni, la copiii cu defecte asociate și la cei cu DSV multiple.

Complicații

- BRD major apare post corectie prin ventriculotomie dreaptă.
- Șunturile reziduale persistă la 20% din pacienți, iar accidentele cerebrovasculare sunt extrem de rare.

Dispensarizarea postoperatorie

- Controalele trebuie efectuate la fiecare 1-2 ani.
- Activitatea nu trebuie restricționată dacă nu au apărut complicații în urma operației.
- Profilaxia EB se efectueaza 6 luni postoperator.
- In suntul rezidual postoperator, profilaxia EB trebuie continuată.

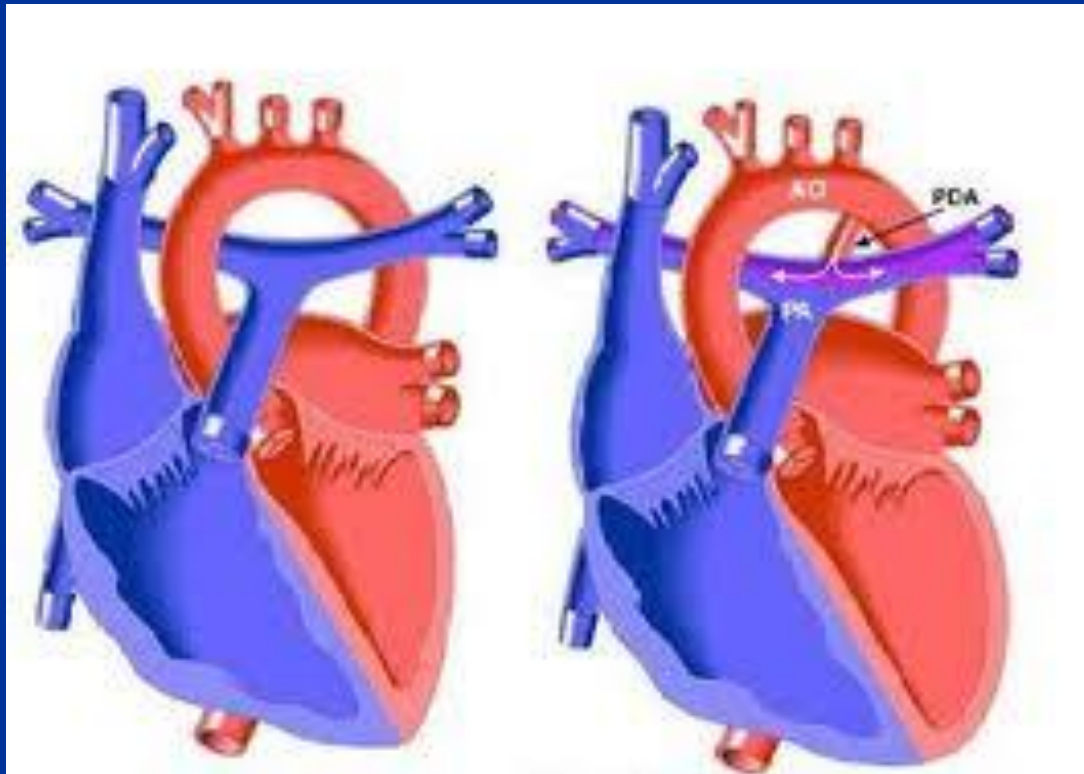
Recuperare si dispensarizarea postoperatorie

- Controalele trebuie efectuate la fiecare 1-2 ani.
- Activitatea nu trebuie restricționată dacă nu au apărut complicații în urma operației.
- Profilaxia EB se efectueaza 6 luni postoperator.
- În cazul rezidual postoperator, profilaxia EB trebuie continuată.
- Efortul fizic se va face gradat, în limita toleranței fizice a copilului.

CANALUL ARTERIAL PERSISTENT

Definiție și patologie

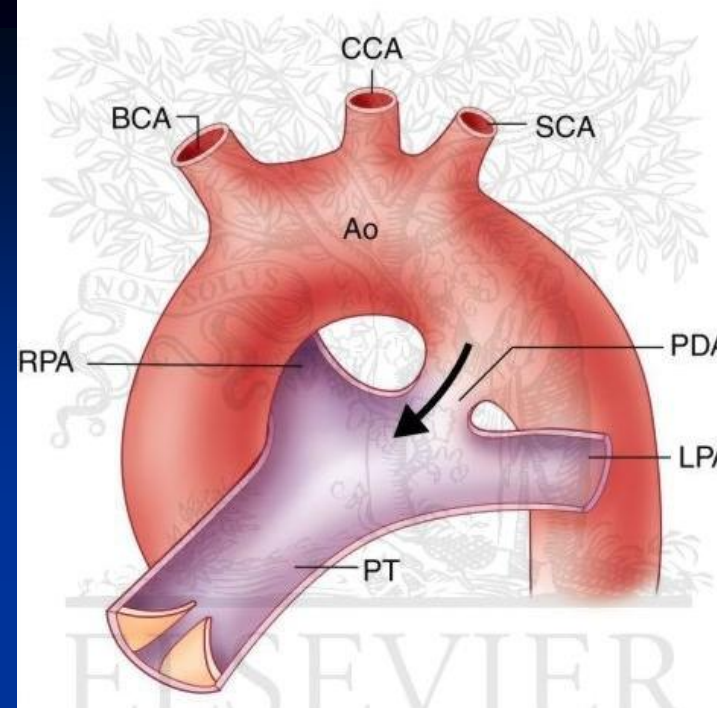
- Persistență a structurii normale fetale între AP stângă și aorta descendentă, adică la 5-10 mm distal de originea arterei subclaviculare stângi.
- Ductul are formă de con, scurt sau lung, drept sau sinuos.

Prevalență

- CAP apare în 5-10% din cazurile totale de MCC, excluzând prematurii.
- Apare mai des la fete (ex: M:F=1:3).
- CAP este o problemă obișnuită la copiii născuți prematur.

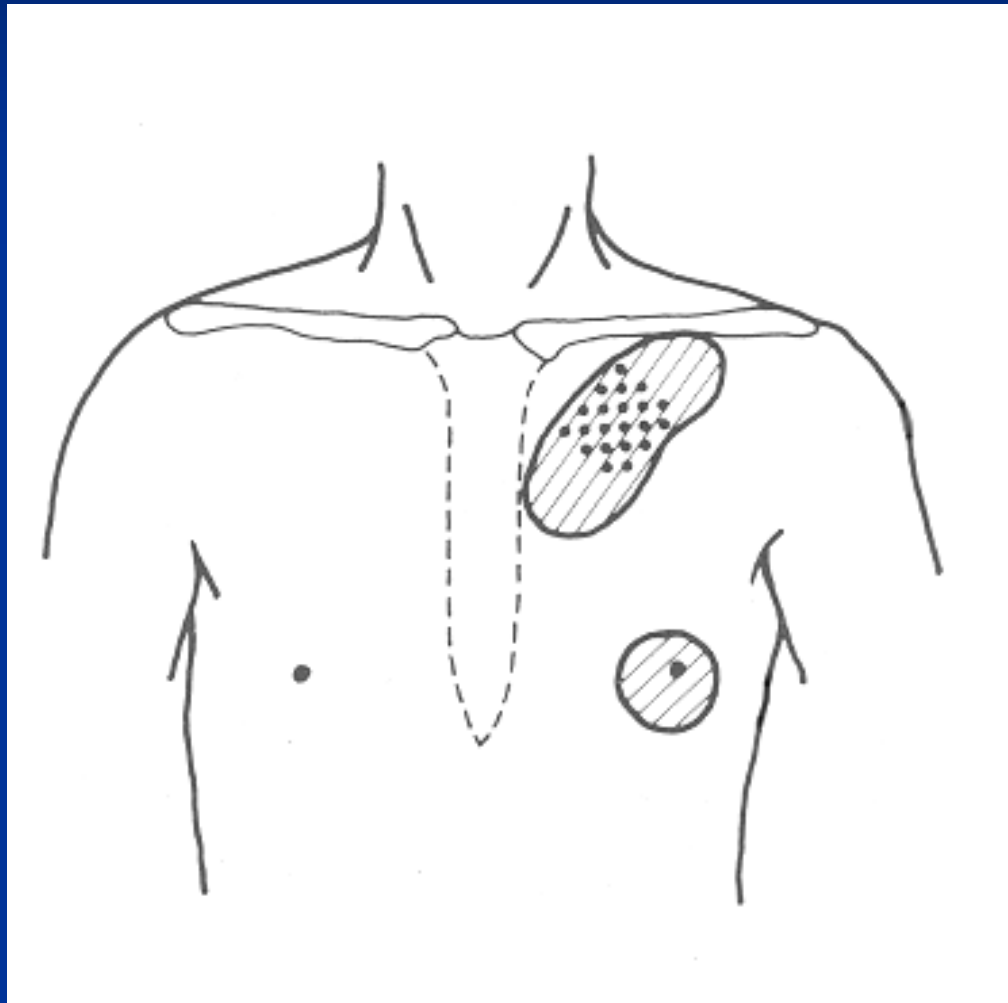
Diagnostic

Manifestări clinice.

Când ductul este mic pacienții sunt asimptomatici.
Un CAP cu șunt mare poate cauza infecții ale tractului respirator inferior.

Examenul fizic

Tahicardia și dispneea pot fi prezente la sugarii cu CAP cu șunt mare.
Suflu continuu, sistolo-diastolic grad 1- 4/ 6 se decelează în spațiul II parasternal stâng cu iradiere interscapulovertebrală.

Electrocardiografia

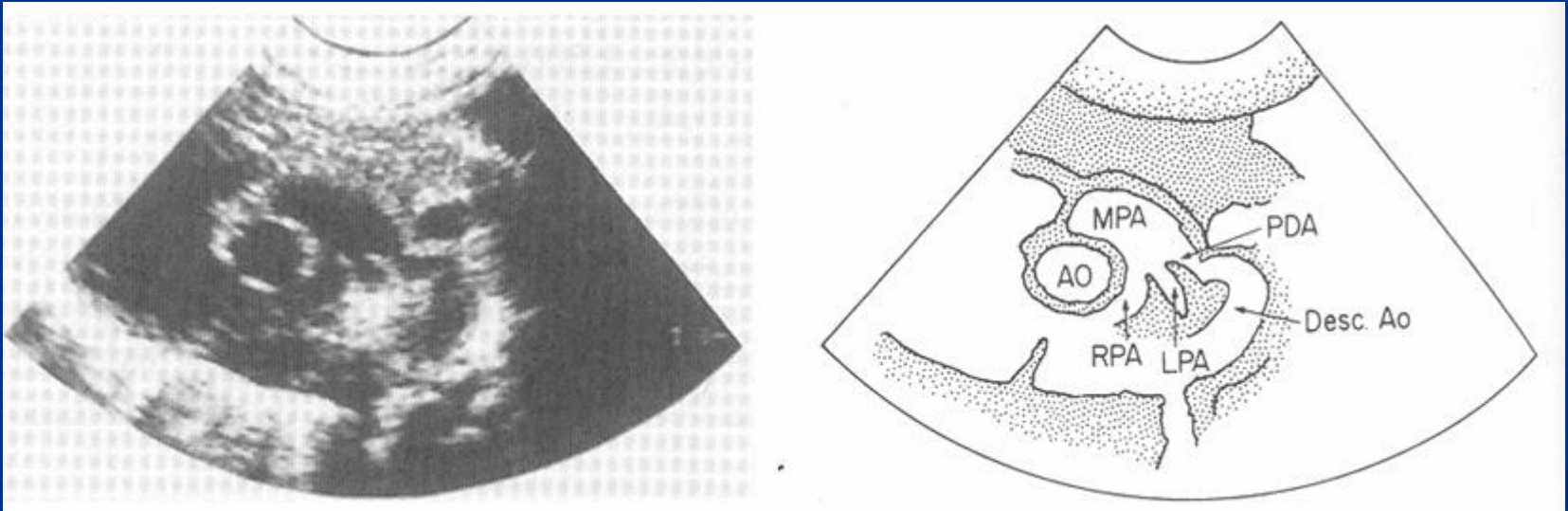
- ECG pentru CAP este similara cu cea din DSV.
- În cazul unui CAP moderat, poate fi observată HVS.

Radiografia

- Rx cardiopulmonar – similar cu DSV
- CAP mic - Rx cp poate fi normală.
- CAP larg – Rx cp releva cardiomegalie.
- Circulația pulmonară este crescută.

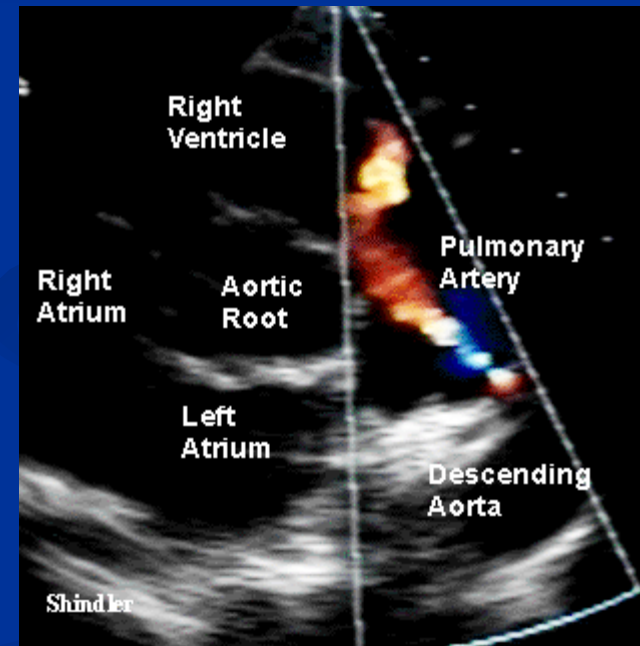
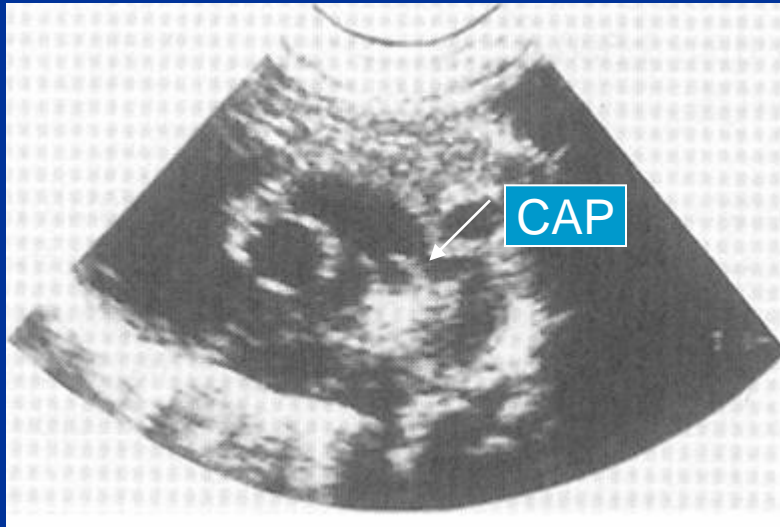
Echocardiografia

- CAP se vizualizeaza din incidenta PAS transaortic si suprasternal.

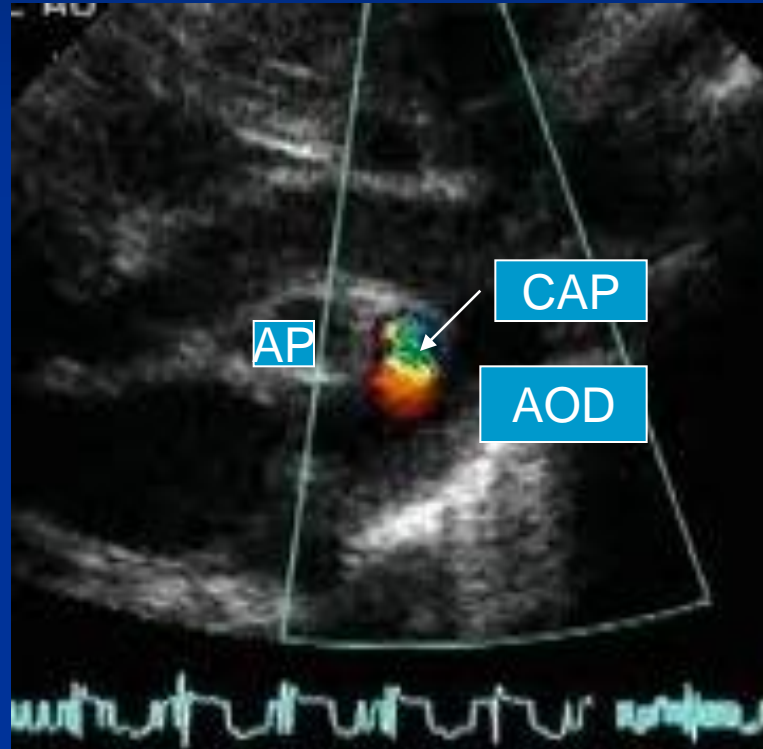

Echocardiografia

- CAP se vizualizeaza din incidenta PAS transaortic si suprasternal.

Echocardiatic suprasternal

Evoluție

- CAP la nou născuți la termen rezultă din anormalitatea structurală a mușchiului neted.
- CAP la prematuri rezulta din răspunsul întârziat al ductului la O₂.

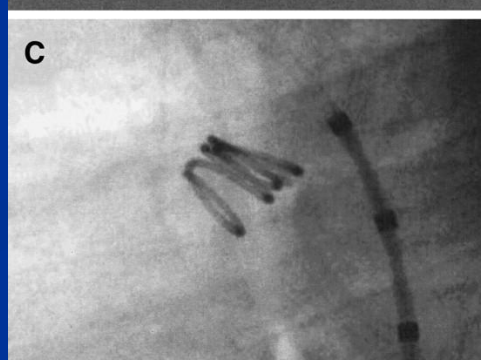
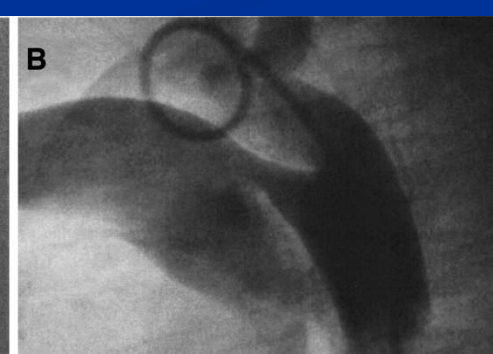
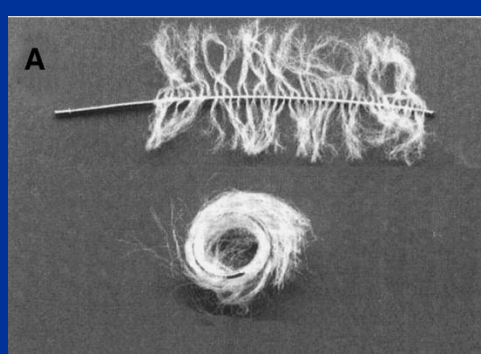
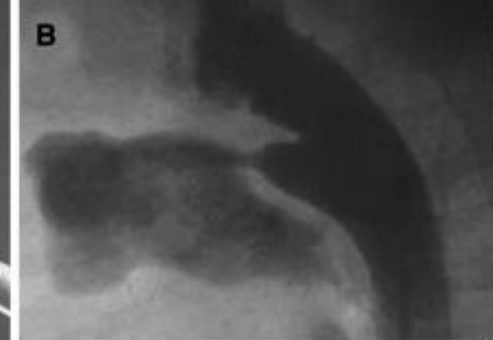
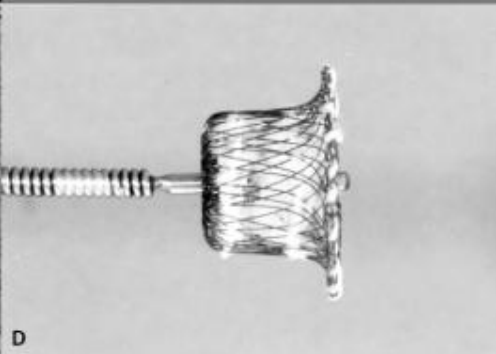
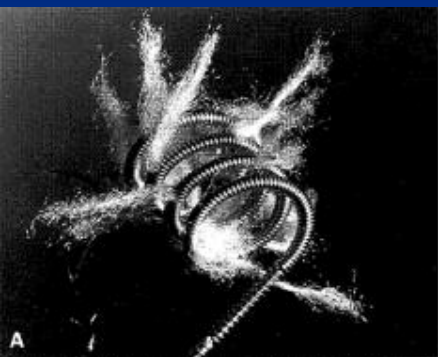

Complicații

- Insuficiența cardiacă și/ sau pneumonia recurentă apar dacă șuntul este mare.
- Netratat, un CAP larg poate produce HTP severa.
- Endocardita bacteriană este de regulă mai frecventă în cazul CAP mici decât al celor mari.
- Extrem de rar, poate apărea un anevrism al CAP care uneori se poate rupe.

Tratamentul medical

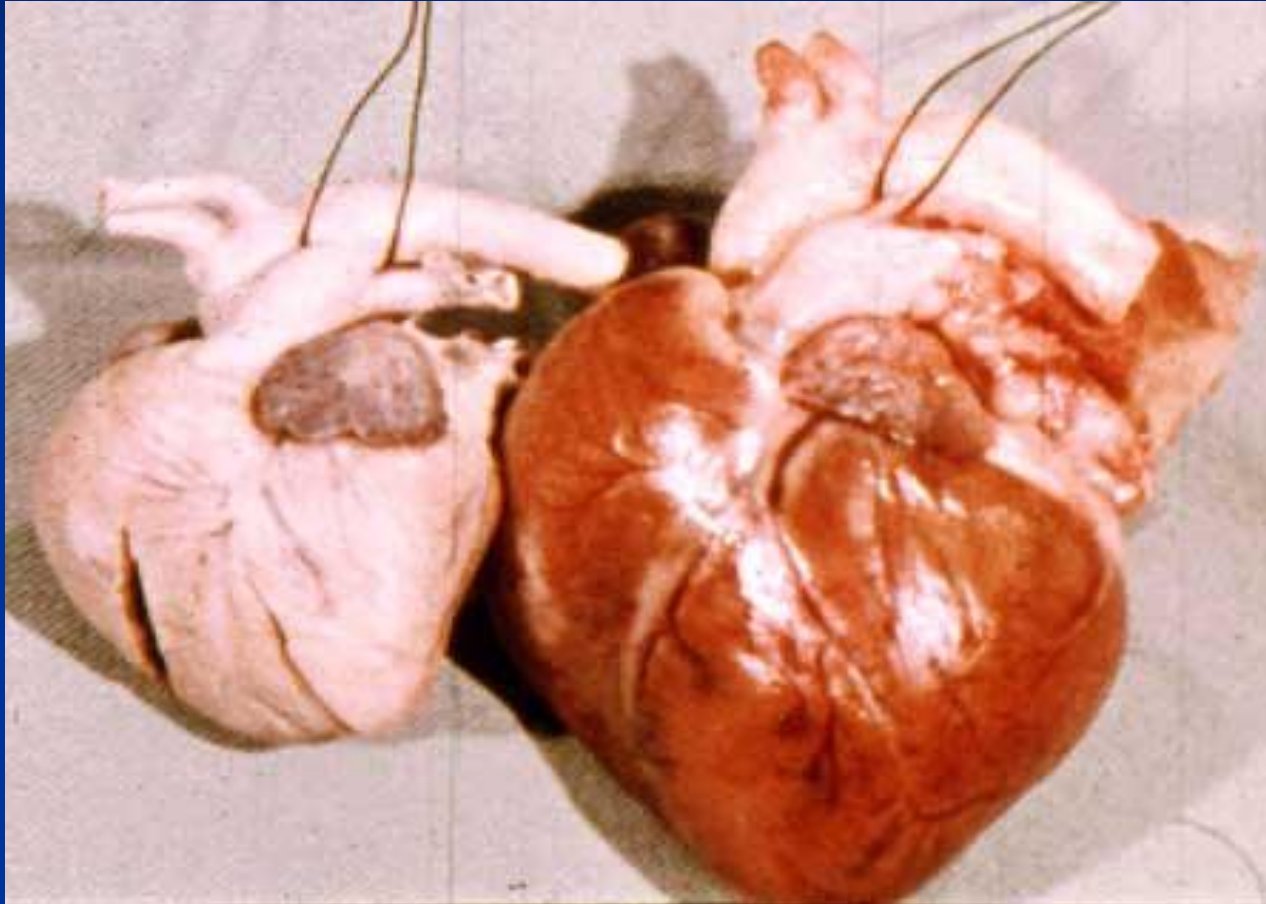
- Indometacinul si Nurofenul este eficient imediat nastere la copii cu CAP.
- Nu este necesară restricția la exerciții fizice în absența HTP.
- Profilaxia endocarditei bacteriene trebuie efectuată.
- Se tentează închiderea ductului cu ajutorul diverselor dispozitive (ex: dispozitiv spiralat) la concurența cu închiderea chirurgicală.

Tratamentul chirurgical

- **Indicații.** CAP, cu excepția celor silentioase, reprezintă un indiciu pentru operație. HTP severa reprezintă contraindicație.
- **Programarea.** Între vârsta de 6 luni și 2 ani sau în momentul când diagnosticul este stabilit, în cazul unui copil mai mare.
- La sugarii cu IC, HTP ușoară sau pneumonie recurentă, operația trebuie efectuată de urgență.
- **Proceduri.** Ligaturarea și secționarea prin toracotomie posterolaterală stângă fără by-pass cardiopulmonar.
- **Mortalitatea** sub 1% din pacienți.

CAP larg si CAP mic

■ Complicații

- Complicațiile postoperatorii sunt foarte rare:
  - afectarea nervului laringian recurent (răgușeală)
  - afectarea nervului frenic stâng (paralizia hemidiafragmei stângi)
  - afectarea ductului toracic (chilotorax)

Recuperare si dispensarizarea postoperatorie

- Nu este necesară dacă nu apar complicații chir.
- Activitatea fizica nu trebuie restricționată, dar fortul fizic se va face gradat, in limita tolerantei fizice a copilului, pana la capacitate completa.
- Profilaxia endocarditei bacteriene se efectueaza 6 luni post operator.
- Controalele trebuie efectuate la fiecare 1-2 ani.

Va multumesc!